

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

สัมภาษณ์ อบต.ทองพิทักษ์ ยันจตุรัส และ ผู้ใหญ่พรเทพ ลีวงศ์สุวรรณ
ผู้ใหญ่นานบ้านวังอ้ายโพธิ์

เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2546 เวลา 10.05 น. ณ วัดบ้านวังอ้ายโพธิ์ หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านไร่
อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

สัมภาษณ์โดย นางสาวรุ่งฤดี รักษ์มณี :

ถาม ผู้ใหญ่เป็นคนบ้านวังอ้ายโพธิ์มาแต่กำเนิดหรือเปล่าคะ?

ตอบ เดิมเป็นคนอำเภอเทพสถิต แต่มาแต่งงานกับคนบ้านวังอ้ายโพธิ์

ถาม เป็นผู้ใหญ่นานมานานเท่าไรแล้วคะ?

ตอบ เป็นผู้ใหญ่นานมา 3 ปีแล้ว

ถาม บางครั้งได้ยินคนเรียกชาวญ้อว่าคนคง หรือชาวบน จริงๆ แล้วจะต้องเรียกว่าอย่างไรคะ?

ตอบ การเรียกชื่อของชนกลุ่มนี้มีการเรียก 3 ชื่อ คือ ชาวบน คนคง และ ญ้อ (เป็นชื่อที่พวกเขาใช้เรียกตัวเอง) ส่วนคำว่า ชาวบนที่คนพื้นราบใช้เรียกพวกที่อยู่บนภูเขานั้น คำนี้ไม่ค่อยชอบเพราะหาว่าดูถูก เช่นเวลาออกไปซื้อของในเมืองมักจะถูกทักทายจากคนพื้นราบว่า พวกชาวบนมาแล้ว ลำบากที่ภูเขานั่นฟังแล้วดูเหมือนเหยียดหยาม ก็เลยไม่ชอบ เพราะไม่เข้าใจความหมาย ส่วนคำว่าคนคงนั้นไม่มีการต่อต้านเพราะเขาเข้าใจความหมายของคำซึ่งตรงกับความเป็นอยู่ในดงในป่าเขา แต่ตอนนี้ไม่มีการต่อต้านแล้วเพราะเขาเข้าใจความหมายโดยมีอาจารย์สุวิไล(สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล)เข้ามาเป็นผู้สร้างความเข้าใจให้กับชาวบ้าน ซึ่งเข้ามาประมาณ 10 ปีแล้ว ชาวบ้านรู้จักหมด ตอนหลังให้ลูกศิษย์มาปีละ 3-4 คน เวลาจะมานอนบ้านลุงข่อย ซึ่งปัจจุบันลุงข่อยเป็นชาวบ้านที่ให้ความสนใจในด้านการฟื้นฟูวัฒนธรรมของชาวบนมาก ที่สุดมีความตั้งใจที่จะฟื้นฟูก่อนที่อาจารย์สุวิไล เข้ามา

ถาม ชาวญัฮกุรมีการทำอาชีพอะไรคะ?

ตอบ แต่ก่อนจะหากินบนเขา คือจะถางป่าบนภูเขา แล้วทำไร่โดยจะอาศัยอยู่ในไร่ของใครของมันไม่ข้องเกี่ยวกับกัน แต่จะมารวมกันเมื่อมีประเพณีสงกรานต์หรือบุญหอดอกผึ้ง มีการย้ายถิ่นฐานตลอด เช่น เมื่อมีการตายเกิดขึ้นเพราะแต่ก่อนมักมีโรคระบาด เช่น อหิวาตกโรค ฝีดาษ ถ้ามีคนตายก็จะย้ายหนีโรค

ถาม มีการจัดตั้งหมู่บ้านมานานเท่าไรแล้วคะ?

ตอบ การยึดที่อยู่แบบถาวรมีขึ้นประมาณ 70 ปีที่แล้ว หมู่บ้านวังอ้ายโพธิ์ตั้งมานานแล้วแต่ไม่ได้รวมกลุ่ม

ถาม ในหมู่บ้านนี้มีแต่ชาวญัฮกุรหรือเปล่าคะ?

ตอบ เดิมหมู่บ้านนี้มีเฉพาะชาวบนแต่มาระยะหลังก็มีคนลาวและคนไทยเข้ามาอยู่

ถาม ชาวบ้านอ่านหนังสือได้กันทุกคนไหมคะ?

ตอบ ชาวบ้านอายุ 30 ปีขึ้นไปอ่านหนังสือได้ค่อนข้างน้อย

ถาม เวลาพูดกันในกลุ่มชาวญัฮกุรยังคงใช้ภาษาญัฮกุรอยู่ไหมคะ?

ตอบ พวกหนุ่มสาวจะพูดภาษาญัฮกุรได้บ้างแต่เนื่องจากพวกเขาต้องออกไปพบปะและพูดคุยกับคนข้างนอกจึงไม่ได้ใช้ภาษา ส่วนใหญ่ถ้าพูดจะพูดเฉพาะในครัวเรือน แต่ถ้ามีการแต่งงานกับคนนอกในครอบครัวนั้นก็มักจะใช้ภาษาคนนอกเป็นหลัก ลูกเต้าก็ได้ฟังภาษาคนนอกก็ไม่สามารถพูดภาษาชาวบนได้ ที่พูดได้เฉพาะครอบครัวที่พ่อแม่เป็นชาวบน

ถาม การที่มีคนหลายกลุ่มมาอยู่ร่วมกันมีความยุ่งยากในการปกครองดูแลไหมคะ?

ตอบ สำหรับการบริหารหมู่บ้านนั้นไม่ยุ่งยาก ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะไม่ค่อยให้ความสนใจขอเพียงมีเงินให้กู้อำนาจ และการบริหารด้านต่างๆ คณะกรรมการจะชี้แจงให้ชาวบ้านทราบเป็นระยะ ชาวบ้านที่นี่มีความซื่อสัตย์ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม แต่ถ้าจะมีก็เกิดจากคนภายนอกที่เข้ามาอยู่ การตั้งคณะกรรมการจะให้สิทธิคนคง และมีคนไทยและคนลาวด้วยเพื่อจะได้เข้าไปช่วยในการติดต่อราชการและติดต่อกับคนภายนอก

ถาม ในหมู่บ้านนี้ระหว่างคนนอกกับคนญ้อกู๋แล้ว กลุ่มใดมีจำนวนมากกว่ากัน?

ตอบ ในด้านการจำแนกประชากรณ์นั้นไม่ได้แยกอย่างชัดเจน แต่ถ้าจะประมาณการน่าจะมีชาวบนประมาณ 60%

ถาม มีการหาแนวทางในการรักษาเอกลักษณ์ของชาวบนอย่างไรบ้าง?

ตอบ ปัจจุบันทางคณะกรรมการพยายามเสนอขอความช่วยเหลือจากทางการในด้านงบประมาณ โดยเสนอผ่าน อบต.แต่ไม่ค่อยได้เท่าไร ที่ได้รับการสนับสนุน มีจาก มหาวิทยาลัยมหิดล แต่ก็ไม่มากนักได้นำมาค่อยๆฟื้นฟูและอนุรักษ์ ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ส่วนใหญ่จะช่วยเหลือกันออกเงิน อีกส่วนหนึ่งคือ อาจารย์สุทัศน์ (อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านน้ำลาด) ได้เงินจากโครงการ Zip ได้นำมาตั้งชมรมเครือข่ายชาวญ้อกู๋ขึ้นมาแต่เจียดมาใช้ได้ไม่มาก และอาศัยดอกเบี้ยกองทุนหมู่บ้านมาใช้

สัมภาษณ์อาจารย์กัญญา ศิริสูง อาจารย์โรงเรียนบ้านน้ำลาด

เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2546 เวลา 13.12 น. ณ วัดบ้านวังอ้ายโพธิ์ หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านไร่ อำเภอสตึก จังหวัดชัยภูมิ

สัมภาษณ์โดย นางสาวรุ่งฤดี รัชมณี :

ถาม อาจารย์เป็นคนที่นี่หรือเปล่าคะ?

ตอบ เป็นคนโคราช

ถาม แล้วเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชาวญ้อกู๋ได้อย่างไรคะ?

ตอบ เริ่มต้นด้วยการมาสอนหนังสืออยู่ที่กิ่งอำเภอกักคี่ แล้วได้แฟนเป็นอาจารย์ใหญ่ที่บ้านน้ำลาด เคยเข้ามาศึกษาด้านนี้ก่อนหน้าแล้วในด้านคติชนวิทยา เข้ามาในชุมชนตั้งแต่ปี 2532 มาทำกลุ่มออมทรัพย์ และช่วยเสริมสร้างการรวมกลุ่มชาวบ้านโดยเฉพาะคนแก่จะเหงามากต้องการให้มีคนเข้ามาเอาใจ เดิมนั้นชาวบ้านไม่ส่งเสริมด้านการศึกษาของบุตรหลาน แต่เมื่อได้เข้ามาอยู่ ก็พยายามส่งเสริมและสร้างความเข้าใจให้กับชาวบ้าน เดียวนี้ก็ตามกันไป ตอนเริ่มแรกมาเป็นทุกอย่างให้ชาวบ้าน ทั้งครู ทั้งหมอ โดยใช้รถจักรยานยนต์คันเดียว แรกๆ ก็มีการต่อต้านเหมือนกัน ชาวบ้านค่อนข้างหัวอ่อนในเรื่องความคิดในด้านการเงินมาก ส่วนใหญ่จะถูกควบคุมจากคนภายนอกโดยการกู้เงินคอกนอกระบบแล้วเอาที่นาไปจำนำ เมื่อไม่มีเงินส่งก็ต้องให้เจ้าหน้าที่ไป ก็ไม่มีที่ทำกิน บางครั้งก็ถูกยึดบ้าน

ถาม นอกจากอาจารย์แล้วมีอาจารย์ท่านอื่นมาช่วยในส่วนนี้ไหมคะ?

ตอบ ไม่ค่อยมี โดยเฉพาะครูอาจารย์ในแถบนี้ ความเอาใจใส่ของครูที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายโพธิ์
ในด้านการร่วมอนุรักษ์ค่อนข้างน้อย

ถาม เห็นชาวบ้านเอ่ยถึงเพื่อนบน อาจารย์พอให้ข้อมูลได้ไหมคะ?

ตอบ สำหรับเพื่อนชาวบ้าน คิดว่าหายไปแล้วประมาณ 50-60 ปี ไม่มีทำอะไรมาก เอาไปสอนเด็ก
ก็เบื่อ

ถาม ด้านการเรียนนั้นได้มีการส่งเสริมให้ลูกหลานได้เรียนหนังสือกันอย่างไรคะ?

ตอบ ในเรื่องการศึกษา ปัจจุบันกำลังเร่งให้ลูกหลานได้ศึกษาทุกคน โดยในหมู่บ้านมีโรงเรียน
ระดับประถมศึกษาเมื่อเรียนจบ ป.6 ส่วนใหญ่ถ้าจะเรียนต่อก็ไปต่อที่โรงเรียนนากลางหลัก
แต่ถ้าเป็นชาวบ้านแล้วไม่ค่อยเห็นความสำคัญทางการศึกษาเท่าใดนัก เนื่องจากเห็นว่า
ลูกหลานจะต้องเป็นแรงงานในการหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว ปัจจุบันนี้หนุ่มสาวในหมู่บ้าน
จะเข้าไปทำงานในตัวเมืองและกรุงเทพฯ ประมาณ 80% ของหมู่บ้าน จะเหลือเฉพาะคนเฒ่า
คนแก่กับเด็ก เฉพาะหากินในหมู่บ้านไม่เพียงพอเนื่องจากค่าแรงถูก งานไม่ค่อยมี ตอนนี้มี
การทำเสื้อฟ็อกขายเฉลี่ยแล้วได้ตัวละ 70-80 บาท เฉลี่ยค่าแรงตกวันละไม่ถึง 10 บาท โดยมี
มหาวิทยาลัยมหิดลช่วยส่งเสริมและขายให้คนทั่วไปในเวลาเทศกาล และคนในหมู่บ้าน
เพราะว่าตอนนี้เริ่มส่งเสริมให้มีการแต่งกายแบบดั้งเดิมถ้าครัวเรือนไหนไม่มีถือว่าล่าหลัง
ตอนนี้กำลังทำเสื้อและทำอุปกรณ์เพื่อจะรวมกลุ่มสร้างอาชีพให้ชาวบ้านและตั้ง
คณะทำงานขึ้นมา

สัมภาษณ์คุณตาน้อย มีจิตูรัส คุณตาคุณ ยันจิตูรัส และ คุณตาข่อย ญาติรักษา

เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2546 เวลา 11.30 น. ณ วัดบ้านวังอ้ายโพธิ์ หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านไร่
อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

สัมภาษณ์โดย นางสาวรุ่งฤดี รักษ์มณี :

ถาม บุญหอดอกฝิ่งนี้ทำกันตอนไหนบ้างคะ?

ตอบ งานบุญหอดอกฝิ่ง จัดทำเฉพาะในงานสงกรานต์เท่านั้น

ถาม การทำหอดอกฝ้ายนี้ทำแบบอื่นได้ไหมคะ หมายถึงรูปทรงอื่นๆ?

ตอบ โดยประเพณีเก่าแก่เคยพาทำมาแบบนี้ หอดอกฝ้ายที่ทำขึ้นมาทำจากโครงไม้และก้านกล้วย ลักษณะของหอดอกฝ้ายก็คล้ายๆ กัน แต่ใครจะทำออกทรงไหนขนาดเท่าไรก็ได้

ถาม ประเพณีบุญหอดอกฝ้ายมีการจัดมานานเท่าไรแล้ว?

ตอบ ประเพณีบุญหอดอกฝ้าย ฟังพื้นฟูมา 2 ปีนี้

ถาม นอกจากประเพณีบุญหอดอกฝ้ายแล้วชาวญัฮกุรยังมีประเพณีอย่างอื่นที่แสดงเอกลักษณ์ของตัวเองบ้างไหมคะ?

ตอบ จริงๆ ประเพณีของชาวบนมีมากกว่านี้แต่เนื่องจากคนแก่เฒ่าจำไม่ได้บ้าง และล้มตายไปบ้างก็พยายามพินกันอยู่

ถาม การทำบุญหอดอกฝ้ายนี้คนญัฮกุรในหมู่บ้านอื่นเขาทำกันที่บ้านเขาหรือไม่ หรือมารวมตัวทำบุญกันที่บ้านวังอายโพธิ์ทีเดียว?

ตอบ สำหรับหมู่บ้านอื่นก็มีการทำพิธีแต่เหลือน้อยแล้ว และการมารวมตัวกันเพื่อทำพิธีนี้ก็หายไปในานแล้ว เกิดขึ้นมาใหม่ก็เพราะร่วมกันฟื้นฟูมา 2 ปีนี้

ถาม การทำหอดอกฝ้ายไม่ทราบว่ามีความหมายอย่างไรคะ ทำไมต้องเป็นหอดอกฝ้าย?

ตอบ หอดอกฝ้ายทำจากแนวคิดที่ว่า มีฝ้ายชื่อว่าพญาร้อยแปดไปเอาเกสรดอกไม้ไปทำรัง แล้วได้แนวคิดที่ว่า ฝ้ายยังสามารถนำเกสรดอกไม้มาทำรังได้ฝ้ายมันสามัคคีกัน แต่ทำไมมนุษย์จะนำมาทำไม่ได้ จึงได้ทำขึ้นตามแบบอย่างของฝ้ายโดยเชื่อว่าทำแล้วจะเกิดความอยู่เย็นเป็นสุข เดิมนั้นได้ทำกันในช่วงสงกรานต์ธรรมดา คือ เดือน 5 เฝ็ง(จะตรงกับวันพระคือ วันเพ็ญเดือน 5) แต่ปัจจุบันได้ยึดตามช่วงเวลาสงกรานต์หลวง และถ้าพ้นจากสงกรานต์หลวงทำเมื่อไรก็ได้ แรม 8 ค่ำก็ได้

ถาม ไม้ไผ่สานเป็นรูปทรงสูงๆ เรียกว่าอะไรคะ แล้วมีความสำคัญอย่างไรบ้าง?

ตอบ ศรัทธา (ชาวบ้านออกเสียงว่า ฉัด-ทา) เป็นการสานไม้ไผ่ขึ้นไปตามเสาสูง(ลำไผ่ 4 มุม) แต่ก่อนทำสูงในระดับ 3 ช่วงไม้ไผ่ ปัจจุบันทำแค่ 1 ช่วงไม้ไผ่ สิ่งที่ได้ส่งไปคือ ประทัด ดับละ 5 กระบอกผูกติดกับเสา 4 ด้าน ทำชนวนยาวต่อกัน และเวลาจุด จุดทีเดียวจะให้แตกไล่กันขึ้นไปข้างบน มีเสียงดัง ความเชื่อหนึ่งคือ เพื่อให้ขึ้นไปบนสวรรค์ เพื่อให้ผู้ที่ล่วงลับไปแล้วได้รับรู้ หรือ อีกความเชื่อหนึ่งคือ เพื่อส่งผู้ล่วงลับขึ้นสวรรค์ ทำประกอบเฉพาะเวลาสงกรานต์
การตั้งศรัทธา ถ้าเสร็จงานแล้วไม่มีการรื้อ ฝนจะไม่ตก เมื่อเสร็จแล้วจะต้องรื้อออก

ถาม การแห่หอดอกฝั้่งนั้น แห่ไปไหนบ้าง?

ตอบ การแห่หอดอก ildenแห่รอบหมู่บ้านโดยมีพระสงฆ์ร่วมแห่ด้วย 1 รูป โดยการเอาพระขึ้นบ่าของคนผู้ชาย แต่ปัจจุบันให้นั่งเกวียนแทนแล้วใช้คนเทียมเกวียน

ถาม การแห่หอดอกฝั้่งนี้นอกจากหอดอกฝั้่งแล้วในขบวนแห่มีอย่างอื่นประกอบด้วยไหมคะ?

ตอบ เครื่องประกอบการแห่หอดอกฝั้่งบางหมู่บ้านจะมีการจัดผ้าปามาด้วย ประกอบไปด้วยนางเลิด ข้าวโป่ง กลั้วยสุก ใส่กระจาดมา?

ถาม มหรสพที่ใช้ประกอบในงานบุญหอดอกฝั้่งมีไหมคะ?

ตอบ กิจกรรมประกอบมีกระเจะ(ปะเร่เร่) เล่นเป็นเรื่องราว

ถาม นอกจากปะเร่เร่แล้วสามารถนำการแสดงอย่างอื่นมาแสดงในงานหอดอกฝั้่งได้ไหมคะ?

ตอบ กลางคืนก็มีกระเจะมาเป็นมหรสพ เอาอย่างอื่นมาฉลองไม่ได้ นอกนั้นกระเจะยังสามารถใช้ฉลองกับประเพณีอย่างอื่นได้อีก คนที่ฟังออกมีไม่มาก

ถาม เวลาในงานอื่นๆ เช่นบวชนาคขึ้นบ้านใหม่หรืองานศพใช้การแสดงอะไร มาประกอบในงาน?

ตอบ เวลาในงานอื่นๆ ใช้มหรสพทั่วไป เช่น หมอลำ ลิเก ภาพยนตร์ ที่ชอบที่สุดชอบดูหมอลำ เพราะเขาชอบความสนุกสนาน

ถาม นอกจากกระเจาะแล้วยังมีมหรสพอื่นๆ ประกอบในการจัดงานบุญหอดอกผึ้งบ้างไหมคะ?

ตอบ เมื่อก่อน นอกจากมีกระเจาะเป็นมหรสพแล้วยังมี การละเล่นอื่นๆ เช่น รำวง ชาวบ้านเป็นคนรำ โดยใช้โหนดีประกอบ และถ้าให้ตีก็มี ปี่แก้ว หรือ ปี่จู้ดแต่เป่าประกอบ(เป็นปีลักษณะคล้ายปี่ใน ปี่นอก) ปัจจุบันไม่มีแล้ว

สัมภาษณ์คุณตาณร ยกจตุรัส เกี่ยวกับป๊ะเร่เร่

เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2546 เวลา 10.05 น. ณ วัดบ้านวังอ้ายโพธิ์ หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านไร่ อำเภอสทิต จังหวัดชัยภูมิ

สัมภาษณ์โดย นางสาวรุ่งฤดี รัชมณี :

ถาม คุณตาเป็นคนที่ไหน?

ตอบ เป็นคนบ้านน้ำลาด

ถาม ใครเป็นคนสอนป๊ะเร่เร่ให้?

ตอบ ไม่มีคนสอน จำเอง ร้องเอง ได้ยินผู้ใหญ่ร้องก็จำเอา พ่อที่ร้อง พี่ชายที่ร้อง

ถาม ปัจจุบันคนที่ร้องป๊ะเร่เร่ได้มีมากแค่ไหนคะ?

ตอบ ปัจจุบันคนที่สามารถร้องได้บ้างมีจำนวนประมาณ ไม่ต่ำกว่า 30 คน คนที่สามารถแสดงในงานได้ มีไม่ต่ำกว่า 10 คน ในตัวบ้านวังอ้ายโพธิ์เองก็มีประมาณ 10 คน

ถาม การร้องป๊ะเร่เร่จะร้องเกี่ยวกับอะไรบ้างคะ?

ตอบ เนื้อหาการร้องกระเจาะ มีทั้งการบรรยายประวัติเก่าๆ ถึงความลำบากของปู่ย่าตายาย การเกี่ยวพาราตี การร้องตลก การร้องเศร้า การร้องก็จะมีการแสดงถึงภูมิความรู้ในด้านต่างๆ ของผู้ร้อง มีการลองภูมิกันด้วย (การฟังไม่รู้เรื่องก็เนื่องมาจากไม่เข้าใจภาษา)

ถาม ใช้ร้องกันเมื่อไรบ้างคะ?

ตอบ เดิมนั้นเป็นการร้องเกี่ยวกับในเวลาไปจับสาว หรือ ไปทำอะไรด้วยกัน(เป็นการเกี้ยว) แต่ปัจจุบันไม่มีลักษณะเดิมแล้ว เพียงแต่เหลือให้เห็นในงานบุญหอดอกฝ้ายที่ชาวบ้านได้ช่วยกันฟื้นฟูขึ้นมา

ถาม คุณเคยแสดงปี่เร่เร่ที่อื่นมาบ้างไหม?

ตอบ ได้ไปแสดงสาธิตมาหลายที่ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยมหิดลไปประมาณ 3-4 ครั้ง เล่นที่บ้านเรือนไทยและนอนที่นั่น

ถาม คนที่ร้องปี่เร่เร่มีครูไหมคะ หมายถึงนับถืออะไรหรือเปล่า?

ตอบ ไม่มี

ถาม ก่อนแสดงปี่เร่เร่ มีการทำพิธีอะไรก่อนไหมคะ เช่น ไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือ ทำเคล็ดต่างๆ?

ตอบ ไม่มี จะมีก็แต่ก่อนเล่นจะกินเหล้าเพิ่มความสุขสนุกสนานขึ้น

ถาม เวลาชาวบ้านจะเลือกคนมาร้องปี่เร่เร่จะเลือกกันอย่างไรคะ?

ตอบ เวลามีการเลือกคนมาร้องก็จะมีหลักการเลือก คือ 1. เสียงชัดเจนคือเวลาพูดจะไม่มีภาษาปัจจุบันหรือภาษาภายนอกไปปะปน แต่ บางคำต้องใช้ทับศัพท์ เนื่องจากคำเรียกในภาษาเขาไม่มี เช่น คำว่า รถ ช้อน ชาม ผู้ฟังก็จะมีการเชียร์และสามารถแยกแยะได้ว่าใครเก่งไม่เก่ง ใครน่าจะร้องคู่กับใคร การมาร้องไม่มีค่าจ้างรางวัลจะมาร้องเล่นร่วมกันเท่านั้น

ถาม ในการร้องกระแจะประกอบงานไม่ทราบว่ามีค่าตอบแทนไหมคะ?

ตอบ การร้องกระแจะนั้นในงานปีนี้มีค่าตอบแทนให้ประมาณ 500 บาท ให้ร้องจนถึงสว่างแต่ผู้ร้องอยากจะร้องถึงแค่เที่ยงคืนเพราะรู้สึกที่ไม่คุ้มกับเงินที่ได้(ตาเคยมีการกล่าวถึงพ่อใหญ่ดอกไม้ว้าเอาใจยาก ค่าตัวแพง ชาวบ้านจึงไม่จ้างมา และเป็นลูกศิษย์ตาเคย)

ถาม ตอนนี้ปี่เร่เร่ได้รับความนิยมนเหมือนเดิมหรือเปล่านั้น?

ตอบ ในการเล่นปี่เร่เร่เริ่มที่จะสูญไปเพราะเด็กรุ่นหลังไม่มีการดูการร้องแล้วเพราะเขาว่าไม่สนุกสนาน ส่วนคนที่ดูที่ร้องก็จะมีอายุไม่ต่ำกว่า 40-50 ปี แต่ถ้าชุดนี้หมดไปก็คงหมดไปเลย

ถาม แล้วได้มีการหาวิธีการรักษาปะเร่เอาไว้อย่างไหนคะ?

ตอบ ปัจจุบันกำลังจะเอาเข้าไปสอนในโรงเรียนโดยเอาเข้าไปเสริมหลักสูตร ซึ่งมีความเป็นไปได้สูงและในระยะเริ่มแรกนี้กำลังจัดทำด้านการอ่านเขียนออกมาเป็นหนังสือ คือ ให้มีภาษาอ่าน ภาษาเขียนให้ได้ โดยใช้ภาษาไทยเขียนเป็นคำพูดภาษาไทย เช่นคำว่า ญ้อกู้อ อาจารย์สุวิไลกับชาวบ้านได้มานั่งหารือกันถึงความเป็นไปได้ โดยอาจารย์สุวิไลเป็นคนสะกดคำ และให้ชาวบ้านออกเสียง ซึ่งหากที่สะกดแล้วอ่านออกเสียงให้ได้ใกล้เคียงกับสำเนียงของชาวญ้อกู้อมากที่สุด โดยเมื่อสะกดออกมาแล้วให้คนที่อ่านหนังสือออก เช่น นักศึกษาด้านภาษา มาเป็นผู้อ่านแล้วให้ชาวญ้อกู้อฟัง ถ้าตรงหรือใกล้เคียงก็ถือว่าใช้ได้

ถาม แล้วได้มีการจดเนื้อร้องหรือบันทึกเสียงไว้อย่างไหนคะ?

ตอบ เคยมีการบันทึกเทปเอาไว้ คิดว่ามีคนในบ้านน่าจะเก็บไว้ ส่วนใหญ่มีคนมาบันทึกไว้แต่ไม่ได้มีการมอบให้ที่หมู่บ้านนอกนั้น มีอาจารย์กัญญา โรงเรียนบ้านน้ำลาด ที่ช่วยในการฟื้นฟูตอนนี้นักคณะกรรมการกำลังต้องการเอกสาร เพื่อเอาไว้ให้คนรุ่นหลังอ่านเพราะเกรงว่าอีกหน่อยจะสูญไป

ถาม คุณตาได้สอนการร้องปะเร่ให้ใครบ้างไหมคะ?

ตอบ ไม่ได้สอน ไม่ค่อยมีคนสนใจอยากร้อง คนหนุ่มสาวเขาไม่ร้อง